

عنوان مقاله:

فراز و نشیب عقلانیت

محل انتشار:

کنفرانس ویژگی های ملی ۵ گانه تحول در شخصیت ایرانیان و پیشرفت ایران (سال: 1391)

تعداد صفحات اصل مقاله: 16

نویسندگان:

زینب جاویدنعمت آبادی - دانشجوی کارشناسی ارشد روان شناسی بالینی، دانشگاه علوم و تحقیقات فارس

فاطمه غلامی - کارشناسی ارشد جامعه شناسی دانش آموخته دانشگاه آزاد اسلامی جهرم

خلاصه مقاله:

ویژگی مهم انسان ها این است که درباره خود و جهان پیرامون خود باورهایی دارند و در شرایطی خاص این باورها را تغییر میدهند، در دوران مدرن، حوزه های مختلف زندگی، تمایل به عقلانی شدن مداوم دارند. و از آنجا که، عقلانیت، اهمیت بنیادین در تمام عرصه های زندگی اجتماعی دارد، تلویح، اعتقاد به پیشرفت و ترقی را از لوازم مدرنیته می شمارد. بر اساس نظریات برتراند راسل، در جریان تغییرات دورانساز، مجامع مستقلی برای مباحثه عقلانی انتقادی ظهور پیدا میکنند. بر این اساس، میتوان گفت تجدید از منظر فلسفی، در مفاهیمی همچون برابری، آزادی، عقل گرایی، اومانیسم، لیبرالیسم، اصالت فرد، تاکید بر انسان به عنوان سوژه و ایمان به ترقی و پیشرفت نامحدود بشری، تجلی میکند. اصطلاح عقلانیت و نیز گاهی معقولیت، در موارد مختلف به کار می روند که نباید آنها را با یکدیگر خلط کرد. عقلانیت گاهی وصف باورها واقع می شود؛ افعال و رفتار نیز گاهی موصوفه عقلانیت واقع می شوند؛ گاهی هم ارزش ها به عقلانیت متصف می شوند در چنین شرایطی ما عقلانیت را در به کار می بریم. ضد عقلانیت زمانی به کار می رود که قابلیت اتصاف به عقلانیت را ندارند « ضد عقلانیت » مقابل و بیرون از حوزه عقلانیت قرار می گیرند. مقاله حاضر به فراز و نشیب عقلانیت در عرصه حاضر می پردازد. از جمله بیان هدف عقلانیت، که وظیفه شناختی است بنابر چنین تقریری، معرفت شناختی است؛ که باید بکوشیم تا آنجا که ممکن است، باورهای راست را به دست آوریم و نیز باید بکوشیم تا آنجا که ممکن است، باورهای دروغ را از دستگاه معرفتی خود حذف کنیم. برخی از معرفت شناسان، با توجه به تفاوت فوق میان عقلانیت معرفتی و عقلانیت غیرمعرفتی فرق می گذارند؛ در عقلانیت معرفتی، اهداف ما معرفتی هستند و در عقلانیت غیرمعرفتی به دنبال اهداف غیرمعرفتی هستیم.

کلمات کلیدی:

عقلانیت، مدرنیته، معرفت شناختی،

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/213664>

